

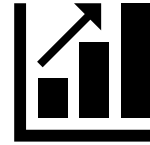

Samenvattend onderzoeksrapport en aanzet toekomstscenario's Vlaanderen Circulair

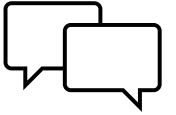
November 2025

Opzet Kwantitatief

Opzet Kwalitatief

De gestructureerde vragenlijst ging in op:

- Imago en beeldvorming Vlaanderen Circulair
- Relatie
- Kennis
- Gebruik
- Communicatie/informatie

Doelgroep:

- Stakeholders Vlaanderen Circulair

Bevragingsmethode:

- Online via oproep vanuit databases van OVAM en Vlaanderen Circulair
- 15' survey

Veldwerkperiode:

- 7 oktober – 31 oktober 2025.
- N = 392 deelnemers weerhouden

De discussiegids ging voornamelijk in op:

- Netwerkdienststelling
- Differentiatie
- Integratie
- Aansturing
- Toekomstvisie

Doelgroep:

- Stakeholders Vlaanderen Circulair

Bevragingsmethode:

- Online via Teams
- Anoniem en één-op-één
- Shortlist via begeleidingscomité, finale selectie door onderzoeksbureau
- Semi-gestructureerde individuele interview

Veldwerkperiode:

- 29 september– 6 november 2025
- N = 20 interviews

STRUCTUUR ONDERZOEKEN

1. Profilering deelnemers onderzoek

- Profiel van de deelnemers: rol en functie binnen eigen organisatie
- Profiel van de organisatie
- Link met Vlaanderen circulair (kennis, frequentie en intensiteit contact...)

2. Imago en beeldvorming Vlaanderen Circulair

- Diepgang kennis
- Beeldvorming a.d.h.v. semantische differentiaal eigenschappen
- Algemene evaluatie
- Positionering a.d.h.v. (netwerk)stellingen

3. Netwerkdienststelling: kennis en evaluatie doelstellingen en rollen Vlaanderen Circulair:

- Kennis en evaluatie van de missie van het netwerk
- Kennis en evaluatie van de kerntaken van het netwerk
- Kennis en evaluatie van de (gepercipieerde) rollen van het netwerk
- Kennis en evaluatie van de realisaties/resultaten van de doelen en de voorzien acties
- Is deze kennis gedeeld door alle partners? Waarom wel/niet?

4. Differentiatie: kennis en evaluatie van het netwerk zelf

- Zijn alle partners die nodig zijn betrokken in het netwerk?
- Welke nog niet?
- Welke zijn eigenlijk overbodig?

5. Integratie: kennis, gebruik en evaluatie van de werking/samenwerking in het netwerk

- Werkagenda / hefbomen
- CE-Center
- Open calls

6. Aansturing (governance): Kennis en evaluatie van de structuur, het netwerkmodel en het governance-model

- Stuurgroep / stakeholdergroep
- Team VC & transitie manager

7. Communicatie/informatie: kennis, gebruik en evaluatie van interne en externe communicatiemiddelen.

- Website
- Events
- Tools

8. Toekomstvisies respondenten: Wensen en verwachtingen Vlaanderen Circulair

- t.a.v. doelen netwerk
- t.a.v. Vlaanderen Circulair als netwerk

RESULTATEN ONDERZOEKEN

Profiel respondent en link met Vlaanderen Circulair

Imago en beeldvorming Vlaanderen Circulair

Netwerkdienststelling: kennis en evaluatie dienststellingen en rollen Vlaanderen Circulair

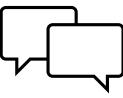
Differentiatie: kennis en evaluatie van het netwerk zelf

Integratie: kennis, gebruik en evaluatie van de werking/samenwerking in het netwerk

Aansturing (governance): kennis en evaluatie van de structuur, het netwerkmodel en het governance-model

Communicatie/informatie: kennis, gebruik en evaluatie van interne en externe communicatiemiddelen

Toekomstvisies respondenten: Wensen en verwachtingen Vlaanderen Circulair

Overzicht interviews kwalitatief onderzoek N=20

Individuele interviews	Aantal
Totaal aantal geïnterviewden	20
Aantal respondenten in governance-structuur (stuurgroep, bureau, transitie manager, trekker werkagenda's en/of hefboom, projectgroep)	14
Aantal respondenten buiten governance-structuur (CAP, praktijk, lid van werkagenda/hefboom, Living Lab, kennisinstelling...)	6

Type actor	Aantal	Verdeling binnen governance per functiecluster	Aantal
Publieke administratie / agentschap / overheid	5	Strategisch (stuurgroep, voorzitter, bureau)	5
Privésector / bedrijf / federatie	7	Operationeel (werkagenda's, hefbomen, transitie manager, team VC)	5
Kennisinstelling / semi-publiek	4	Zowel strategisch als operationeel	5
Middenveld / sociaal-economie / ngo	3	Buiten governance structuur	5
Onafhankelijk ondernemer / community-actor	1		

“We moesten dit al lang eens doen: stilstaan, herbekijken en durven zeggen wat werkt en wat niet. Het netwerk heeft dat nodig om vooruit te blijven gaan.” Privaat, binnen governance

“Zo’n evaluatie is essentieel. Je kan alleen sterker worden als je begrijpt waar de energie zit en waar het vastloopt.” *Buiten governance*

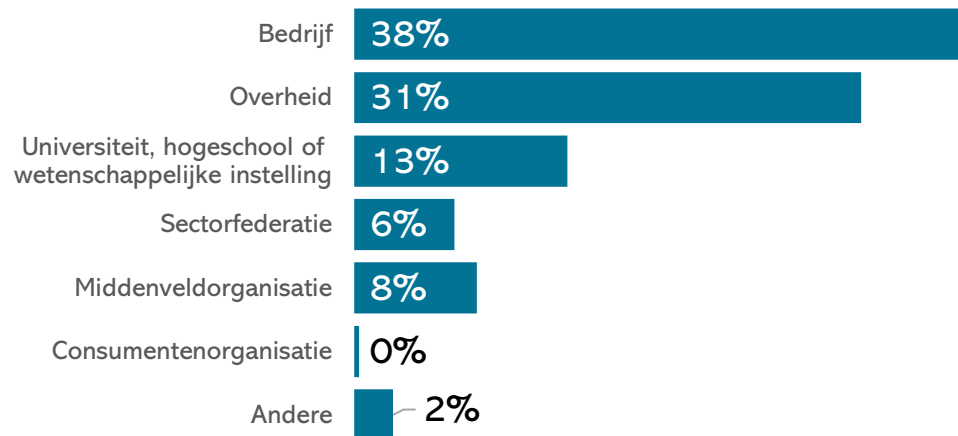
De citaten komen rechtstreeks uit de interviews. Ze zijn waarheidsgetrouw weergegeven, maar anoniem gemaakt door enkel te verwijzen naar het **type actor en hun positie in het netwerk** (binnen/buiten governance) waar mogelijk.

Steekproefbeschrijving kwantitatief

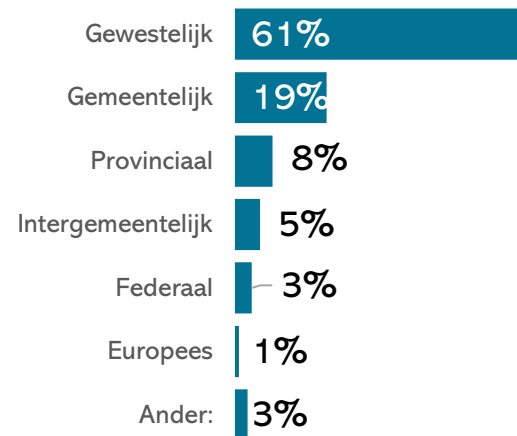
n=392

Hoedanigheid

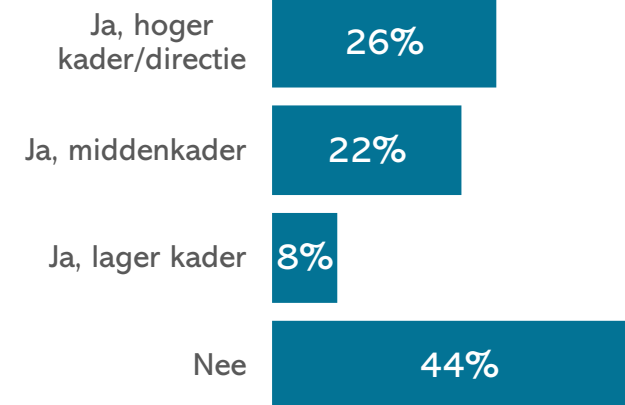

Bestuurlijk niveau

filter: Overheid n=116

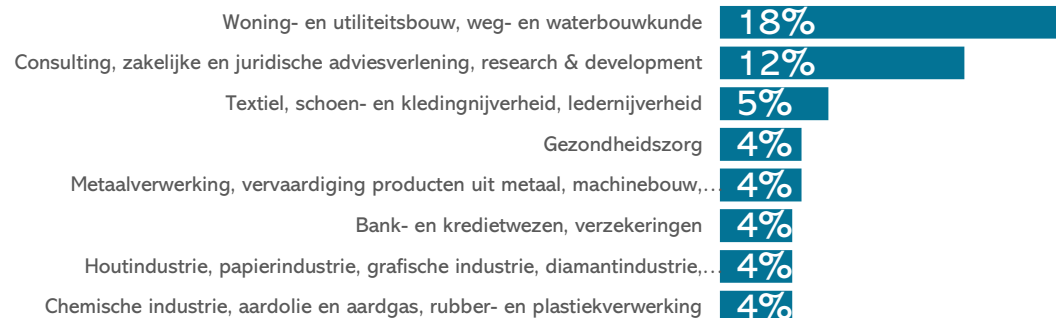
Managementfunctie

Aantal medewerkers filter: Bedrijf (n=175)

Sector top 8 filter: Niet overheid (n=225)

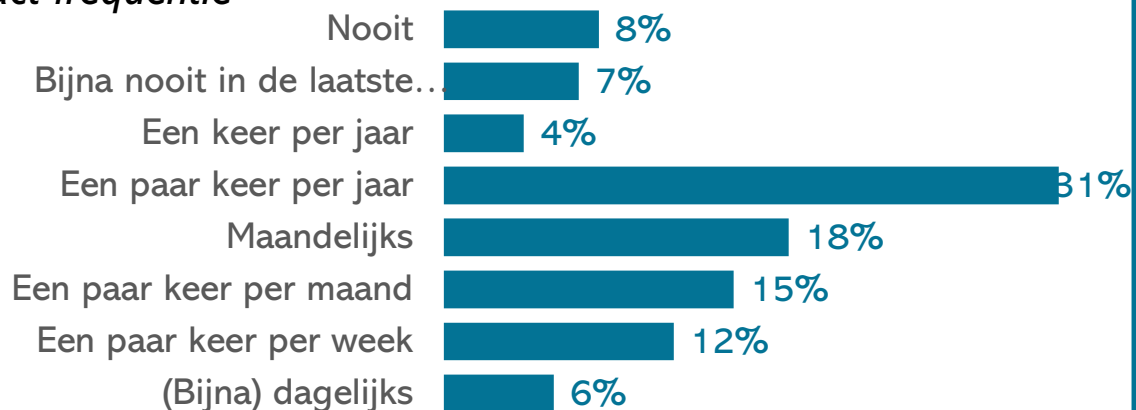

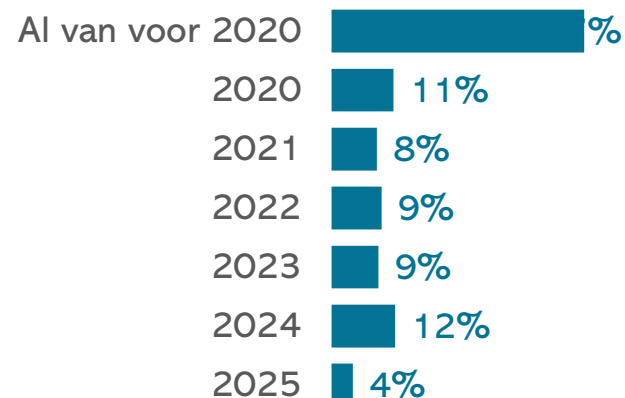
n=392

Intens & langdurig contact

Contact frequentie

Contact sinds

Contact wijze

RESULTATEN

Profiel respondent en link met Vlaanderen Circulair

Imago en beeldvorming Vlaanderen Circulair

Netwerkdienststelling: kennis en evaluatie dienststellingen en rollen Vlaanderen Circulair

Differentiatie: kennis en evaluatie van het netwerk zelf

Integratie: kennis, gebruik en evaluatie van de werking/samenwerking in het netwerk

Aansturing (governance): kennis en evaluatie van de structuur, het netwerkmodel en het governance-model

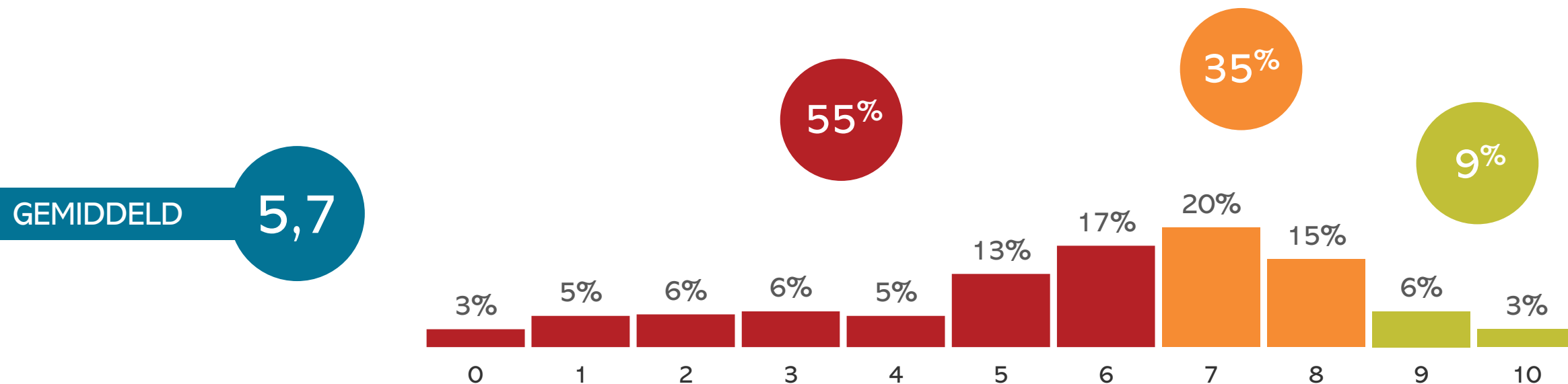
Communicatie/informatie: kennis, gebruik en evaluatie van interne en externe communicatiemiddelen

Toekomstvisies respondenten: Wensen en verwachtingen Vlaanderen Circulair

LAKE KENNIS VC

Hoe goed ken je het partnerschap Vlaanderen Circulair? (0=enkel van naam, 10=op de hoogte van alles wat ze doen)

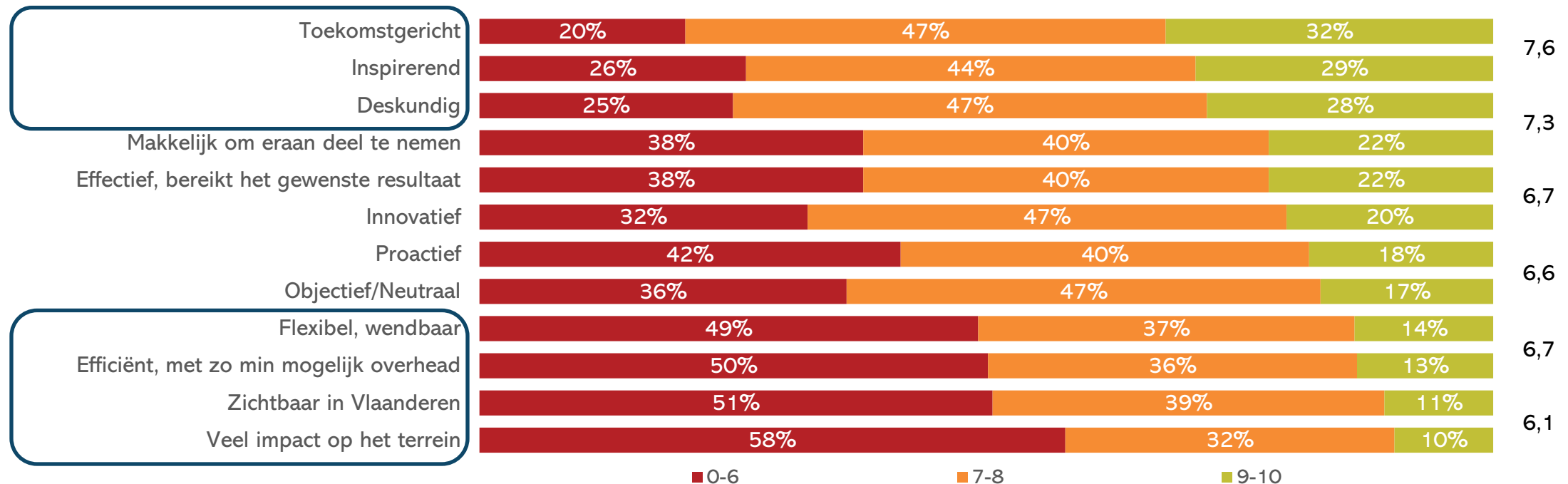

- ▲ Ondanks de frequente en vaak reeds lange betrokkenheid aan allerlei activiteiten van Vlaanderen Circulair is de gemiddelde kennis met een score van 5,7 op 10 relatief laag.
- ▲ Indien contact frequenter: beter op de hoogte, maar ook hier eerder lage de scores (max. 6,4).
- ▲ Er zijn geen kennisverschillen tussen de respondenten uit verschillende hoeken

Imago en beeldvorming

Eigenschappen

Kan je telkens aangeven in welke mate je de onderstaande eigenschappen van toepassing vindt op het partnerschap Vlaanderen Circulair?

- ▲ Vlaanderen Circulair is toekomstgericht, inspirerend en deskundig (75-80%).
- ▲ Ook makkelijk op eraan deel te nemen, effectief, objectief en innovatief scoren nog hoog (60-70%).
- ▲ Issues wat betreft de flexibiliteit, de impact op het terrein, de zichtbaarheid in Vlaanderen en de efficiëntie. Hier is 50 tot 58% (eerder) niet van overtuigd.

Zwakke punten (open vraag survey)

▲ Beperkte structurele inbedding en middelen

Het partnerschap is volgens meerdere respondenten onvoldoende verankerd in de bredere Vlaamse beleidsstructuren. De beperkte budgetten en capaciteit maken het moeilijk om diepgaande trajecten te ondersteunen.

▲ Onvoldoende engagement van partners

Sommige deelnemers merken een gebrek aan “buy-in” of structurele betrokkenheid van partners, waardoor acties soms vrijblijvend blijven.

▲ Te thematisch en projectgericht

Er wordt opgemerkt dat Vlaanderen Circulair sterk rond specifieke thema's of projecten werkt, terwijl een meer overkoepelende, strategische of systemische benadering gewenst is.

▲ Afhankelijkheid van vrijwillige samenwerking

De werking leunt sterk op vrijwillige inzet en tijdelijke samenwerkingsverbanden, wat continuïteit en impact kan beperken.

▲ Nood aan meer beleidsintegratie en doorvertaling naar uitvoering

Sommige respondenten vinden dat de koppeling tussen visie, beleid en concrete uitvoering sterker kan.

Imago en beeldvorming

- ▲ Vlaanderen Circulair heeft een **sterk, positief imago als merk en community**,

Sterk merk en
herkenbare
identiteit

Beeld van
professionaliteit en
communicatiekracht

Trots en
internationale
uitstraling

- ▲ Maar
 - ▲ het **inhoudelijke profiel** lijkt diffuus en het **strategische gewicht** **onduidelijk**
 - ▲ Er is een **onduidelijke identiteit** en **afnemende beleidszichtbaarheid**
 - ▲ Bijna iedereen erkent dat het **een herkenbare naam en gezicht** is voor circulariteit in Vlaanderen, maar tegelijk dat **de betekenis en rol** niet eenduidig is.

Inhoudelijke en
strategische
onduidelijkheid

Kritiek op
onduidelijke
positionering

**Kloof tussen beeld
en ervaring**
(Verschillen in perceptie
per actor-type)

- ▲ “Iedereen weet wat Vlaanderen Circulair is, maar niet iedereen weet wat het doet.” – (privaat, binnen governance)
- ▲ “Het is het merk dat mensen kennen als het over circulariteit gaat.” – (middenveld, buiten governance)
- ▲ “Sterke communicatie, maar weinig richting.” – (middenveld, binnen governance)

Sterk merk en herkenbare identiteit

- **Respondenten beschouwen Vlaanderen Circulair als het **gezicht** van de circulaire economie in Vlaanderen:**
 - Het merk is herkenbaar, professioneel en positief geladen.
 - **Herkenningspunten:** de State of the Union & de website, en de nieuwsbrieven
- **Publieke actoren benadrukken dat VC “**zichtbaarheid**” geeft aan het thema binnen de overheid.**
 - “Het is een vlag waar iedereen onder kan varen.” – (publiek, binnen governance)
 - “Het is het enige overheidsbrede transitie-initiatief dat standgehouden heeft.” – (publiek, binnen governance)
- **Private en sectorfederaties zien het merk als **nuttig** voor positionering.**
 - “Vlaanderen Circulair is top of mind bij wie met het thema bezig is.” – (privaat, binnen governance)
 - “Wij gebruiken hun visuals, hun naam opent deuren.” – (privaat, binnen governance)
 - “Het is goed voor zichtbaarheid, maar niet voor reële impact.” – (privaat, binnen governance)
- **Middenveld en sociale economie benadrukken dat VC **bekend** is en nuttig (bv. Living Labs, website).**
 - “Iedereen kent de naam, maar het is weinig voelbaar buiten de kring.” – (middenveld, buiten governance)

Kloof tussen beeld en ervaring

- Vlaanderen Circulair geniet een **sterk en positief imago**: het merk straalt **vertrouwen, samenwerking en professionaliteit** uit.
- Maar de **ervaring van betrokkenen en buitenstaanders** sluit daar niet altijd bij aan. Respondenten beschrijven een **merk dat zichtbaar en sympathiek is**, maar waarvan de **praktische werking minder tastbaar, traag of veraf** aanvoelt.
 - “Het merk leeft, maar de ervaring is beperkt. Het is iets waarover men praat, niet wat men voelt.” – (middenveld, binnen governance)
 - “Iedereen kent de naam, maar weinig mensen ervaren er iets concreets van.” – (middenveld, buiten governance)

Voor wie binnen het netwerk zit

Insiders spreken met trots over het merk en zien de **impact op beleid en bewustwording**. Toch erkennen ze dat de **zichtbaarheid van resultaten** naar buiten toe gering blijft.
“Intern is er veel dynamiek, extern zien mensen vooral events en nieuwsbrieven.” – (publiek, binnen governance)

Voor wie buiten het netwerk staat

Buitenstaanders ervaren Vlaanderen Circulair als ver weg en institutioneel, eerder een overheidssymbool dan een werkend netwerk.
“Het klinkt goed, maar voor ons voelt het niet dichtbij.” – (privaat, buiten governance)
“Ik zie de communicatie, maar ik voel geen aansluiting.” – (privaat, buiten governance)

- **Wat deze kloof zichtbaar maakt**
 - **Sterk merk – zwakke beleving**: mensen vertrouwen het logo, maar missen tastbare betrokkenheid.
 - **Communicatie overstemt ervaring**: men ziet campagnes, niet de concrete werking.
 - **Afstand in tempo en taal**: buitenstaanders ervaren het netwerk als traag, formeel of beleidsmatig.
 - “Ze doen veel, maar ik merk er weinig van in de praktijk.” – (privaat, buiten governance)
- Kort gezegd: *een merk dat men waardeert, maar zelden echt ervaart.*

Hoe positioneert VC zich in het spectrum tussen leernetwerk, gedeelde diensten netwerk en organisatienetwerk?

Wat is het wel

- **Primair leernetwerk:** Open, laagdrempelig, sterk in verbinding, experiment en communicatie. Platform / community / merk dat mensen samenbrengt en energie creëert.
- **Secundair gedeeld-dienstenmodel:** calls, referentiecasses, CE-monitor. Maar diensten zijn eerder persoon- en projectgebonden, niet systematisch.
- **Selectief organisatienetwerk:** behalve in enkele themalijnen waar trekkers tegelijk mandaat én praktijkmacht hebben. Governance is niet sturend genoeg voor dit.

Wat is het niet?

- Geen **formeel partnerschap**: partners dragen niet allemaal evenveel bij of beslissen samen; de verhouding beleid-veld is ongelijk.
- Geen **uniform gedeeld-dienstenmodel**: ondersteuning is persoons- en projectgebonden, niet structureel.
- Geen **organisatie**: te informeel, relationeel en afhankelijk van goodwill, zonder eigen institutioneel mandaat.
- Geen **klassieke community**: te groot, te divers en te veel substructuren om als één netwerk te functioneren.

Vlaanderen Circulair is vandaag vooral een **inspirerend leernetwerk met gedeelde-diensten-elementen**, maar mist de structurele kracht van een echt organisatienetwerk.

Het beweegt voortdurend tussen leren, faciliteren en coördineren.

RESULTATEN

Profiel respondent en link met Vlaanderen Circulair

Imago en beeldvorming Vlaanderen Circulair

Netwerkdienststelling: kennis en evaluatie dienststellingen en rollen Vlaanderen Circulair

Differentiatie: kennis en evaluatie van het netwerk zelf

Integratie: kennis, gebruik en evaluatie van de werking/samenwerking in het netwerk

Aansturing (governance): kennis en evaluatie van de structuur, het netwerkmodel en het governance-model

Communicatie/informatie: kennis, gebruik en evaluatie van interne en externe communicatiemiddelen

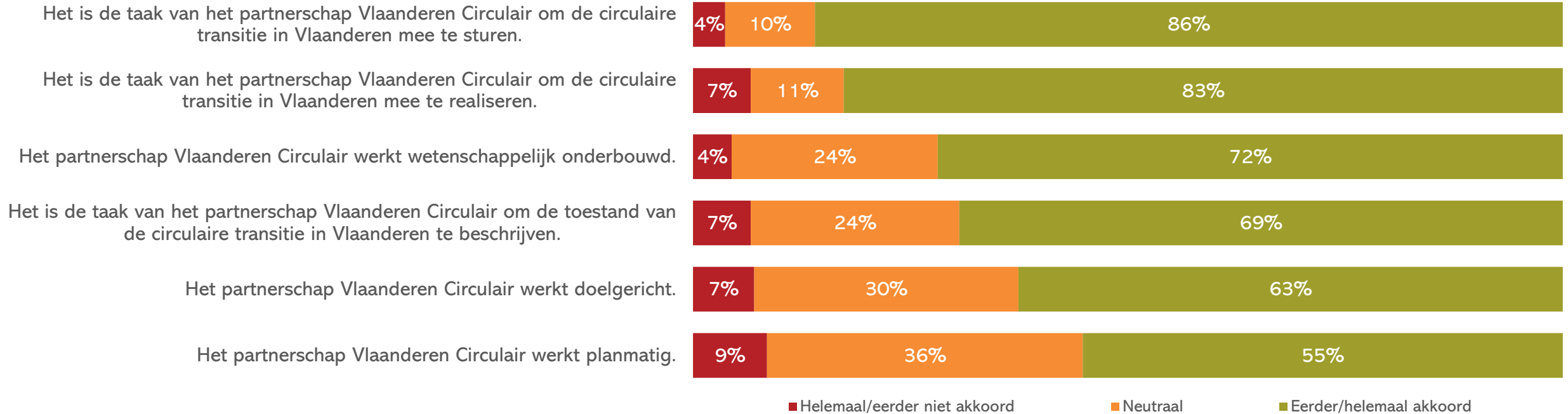
Toekomstvisies respondenten: Wensen en verwachtingen Vlaanderen Circulair

Netwerkdooelstellingen

Stellingen (1/2)

In welke mate ben je akkoord of niet akkoord met onderstaande stellingen?

- ▲ Volgens het veld moet het partnerschap Vlaanderen Circulair een zeer actieve rol opnemen in de circulaire economie in Vlaanderen. Het dient de circulaire economie:
 - ▲ Mee te sturen (86%)
 - ▲ Mee te realiseren (83%)
 - ▲ Te beschrijven (69%)
- ▲ Het veld is ervan overtuigd dat het partnerschap wetenschappelijk onderbouwd is (72%) en doelgericht en planmatig werkt (resp. 63% en 55%).

Netwerkdooelstellingen

Stellingen (2/2)

In welke mate ben je akkoord of niet akkoord met onderstaande stellingen?

Het partnerschap Vlaanderen Circulair zet zijn kennis daadkrachtig in om mee te zoeken naar innovatieve, efficiënte en duurzame oplossingen voor de circulaire transitie in Vlaanderen.

Het doel van het partnerschap Vlaanderen Circulair is heel duidelijk voor mij

Het partnerschap Vlaanderen Circulair heeft echt impact op en zorgt mee voor een circulaire transitie in Vlaanderen.

Het partnerschap Vlaanderen Circulair werkt planmatig.

Het partnerschap Vlaanderen Circulair draagt ertoe bij dat Vlaanderen een circulaire koploper is in Europa.

Het partnerschap Vlaanderen Circulair draagt ertoe bij dat Vlaanderen als economische regio minder afhankelijk wordt van buitenlandse grondstoffen.

■ Helemaal/eerder niet akkoord ■ Neutraal ■ Eerder/helemaal akkoord

▲ Ook over de andere stellingen is er een eerder positieve feedback, als is het % dat akkoord is iets lager. Het partnerschap Vlaanderen Circulair:

- ▲ is daadkrachtig (60%) en planmatig (55%)
- ▲ heeft een duidelijk doel en heeft impact (57%)
- ▲ zorgt mee voor de circulaire transitie in Vlaanderen (57%)

▲ Het veld is iets minder overtuigd (18%) dat het ertoe bijdraagt dat Vlaanderen minder afhankelijk wordt van buitenlandse grondstoffen al is ook daar 49% wel akkoord. Hetzelfde beeld voor wat betreft de positie als koploper in Europa.

Kerntaken

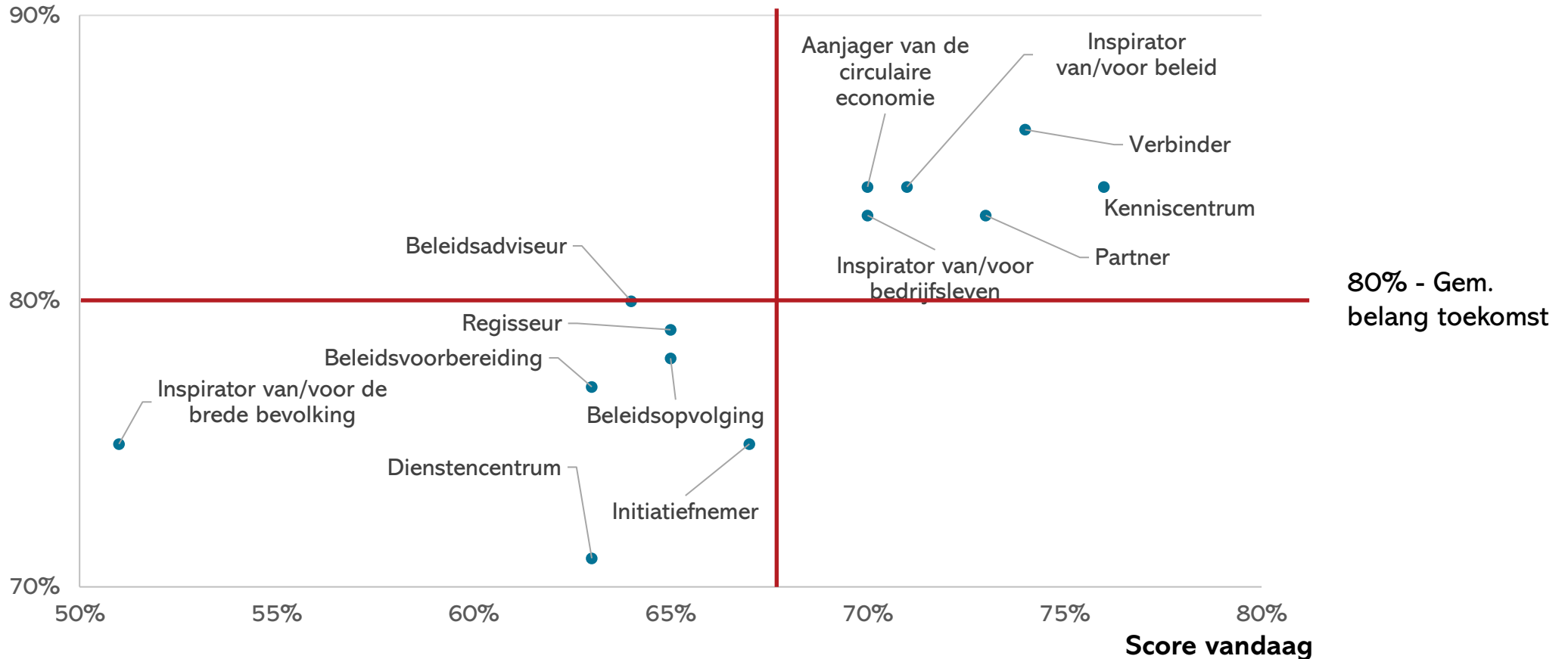
Rol vandaag / toekomst (score op 100)

Verbeterpunten	Versterken
Minder relevant nu	Behouden

Belang toekomst

67% - Gem.
score vandaag

- ▲ Alle evaluatiescores hoger dan 60% dus goed tot zeer goed (+70%) (behalve inspirator bevolking). Dit is dus een positieve evaluatie over de rol vandaag.
- ▲ Alle belangscore over de kerntaken zijn hoger dan 70% en worden dus als zeer belangrijk beschouwd.

Wat zijn volgens jou de huidige kerntaken van het partnerschap Vlaanderen Circulair?

Kerntaken

- ▲ **Faciliteren en stimuleren van samenwerking** tussen bedrijven, overheden, kennisinstellingen en middenveld rond circulaire economie.
- ▲ **Verbinden** van mensen en organisaties binnen een breed netwerk en het creëren van **partnerschappen**. Fungeren als **platform en aanspreekpunt** voor circulaire economie in Vlaanderen.
- ▲ Delen, ontwikkelen en verspreiden van **kennis, inspiratie en goede praktijken**.
- ▲ **Sensibiliseren, communiceren** en de circulaire economie op de agenda zetten bij diverse doelgroepen.

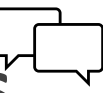
- ▲ **Aanjagen van innovatie en experimenten** die de circulaire transitie versnellen.
- ▲ Ondersteunen en begeleiden van projecten via **financiering, coördinatie en advies**.
- ▲ Stimuleren van **opschaling en verankering** van succesvolle initiatieven.

- ▲ Mee vormgeven aan beleidsontwikkeling en integreren van circulariteit in **beleid en strategie**.
- ▲ Zorgen voor een **overkoepelende visie en samenhang** in de circulaire werking in Vlaanderen.

De ambitie van Vlaanderen circulair: gekend als verhaal, minder als kompas

- Vrijwel alle respondenten herkennen en waarderen de **ambitie**: “*de transitie naar een circulaire economie tegen 2050 en de reductie van de materiaalvoetafdruk met 30% tegen 2030*” als **mooi, inspirerend en noodzakelijk**.
- Maar ze verschillen sterk in hoe **tastbaar en bruikbaar** die ambitie voor hen is.
- De doelstellingen functioneren tegelijk als **verbinder én camouflage**: breed genoeg om iedereen te betrekken, maar vaag genoeg om weinigen echt op te volgen.

Eigenschap	Beschrijving
Waarneming	Iedereen kent en erkent de ambitie 2050 / 2030 als positief en verbindend.
Ervaren concreetheid	Grote variatie: van inspirerende slogan (bio-economie, middenveld) tot concreet beleidsdoel (chemie, maakindustrie).
Breedte vs scherpste	Doelstellingen zijn “vaag genoeg” om consensus te scheppen, maar missen operationele focus.
Beleidsverankering	Enkele werkagenda's worden gezien als directe vertaling van Vlaamse beleidsdoelen.
Meetbaarheid	Beperkte opvolging; verschillende actoren vragen sturing en data-gebruik.
Beeldvorming	Ambitie versterkt merkwaarde (“we zijn ambitieus en verbindend”), maar vertaalt zich zelden naar concrete beleving.

Evaluatie doelstellingen: breed erkend als meerwaarde, maar nog geen gedeeld resultaat

- Over alle 20 respondenten heen is er een **grote erkenning** dat Vlaanderen Circulair *iets realiseert wat niemand alleen zou kunnen*: het creëert **een gemeenschappelijke taal, ontmoetingsruimte en legitimiteit** rond circulaire economie in Vlaanderen.
- Toch vinden bijna alle respondenten dat de **daadwerkelijke gezamenlijke resultaten**: structurele veranderingen in beleid, markt of samenleving, **nog te beperkt of te ongelijk verdeeld** zijn.
- Met andere woorden: **Vlaanderen Circulair creëert condities voor verandering** (verbinding, kennis, zichtbaarheid), maar **de doorbraak zelf**, nl. de output die *niemand alleen zou bereiken*, lijkt **nog niet stabiel verankerd**.
- “We hebben veel opgebouwd, maar het blijft vaak bij energie en intentie.” – **publiek, binnen governance**
- “De meerwaarde zit in het samenbrengen, niet in het uitvoeren.” – **publiek, binnen**
- “Het zijn de mensen, niet de structuur, die dingen doen bewegen.” **kennis, binnen**

Meerwaarde die VC creëert

Verbinding en samenwerking = ontmoetingskracht

VC maakt samenwerking mogelijk tussen partijen die elkaar anders niet zouden vinden, en geeft die samenwerking **publieke legitimiteit (verschillende sectoren & bestuursniveaus)**

Dat wordt door nagenoeg iedereen erkend als iets *wat geen enkele actor alleen zou kunnen*.

Praktijk & mogen ontdekken via Green Deals, Open Calls en Living Labs

De instrumenten van VC worden vaak gezien als **concrete meerwaarde**: ze maken **samenwerking tastbaar**. Ze brengen overheden, bedrijven en kennisinstellingen bij elkaar in een **experimenteel kader** dat geen enkel departement of organisatie apart kan organiseren. De **netwerklogica** van experimenteren maakt dat deelnemers **risico's** kunnen nemen en leren van elkaar **zonder hiërarchische druk** en zonder op voorhand al het eindresultaat neer te schrijven. Deze collectieve leerfunctie wordt breed gezien als de output die wél bereikt wordt.

Zichtbaarheid en positionering

Een derde dimensie waarin VC resultaten bereikt, is **zichtbaarheid van circulariteit** als beleidsdomein. Zowel in Vlaanderen als internationaal is “Vlaanderen Circulair” het **herkenbare gezicht van de transitie**. Deze merkfunctie creëert symbolische output: “een gedeeld **referentiekader, reputatie en merkvertrouwen**” die op zich waardevol is.

- “Het is de plek waar je elkaar ontmoet over sectoren heen.” – (privaat, binnen)
- “Van alle transitiestructuren is dit de enige die het heeft volgehouden.” – (publiek, binnen)

- “De open calls hebben echt gewerkt; ze hebben beweging gecreëerd.” – (middenveld, buiten)
- “De Green Deals zijn leerplekken waar nieuwe combinaties ontstaan.” – (kennis, binnen)
- “De meerwaarde zit in het leren-door-doen.” – (publiek, binnen)

- “We zijn top of mind in Europa.” – (publiek, binnen)
- “Vlaanderen Circulair heeft circulariteit op de kaart gezet.” – (kennis, binnen)
- “Het merk leeft; dat vertrouwen is belangrijk.” – (middenveld, buiten)

Beperking van de doelstellingen / output

Output ongelijk verdeeld tussen domeinen

Sommige netwerken of werkagenda's slagen erin om hun samenwerking om te zetten in concrete resultaten (beleidsverankering, doorbraken in regelgeving, of zichtbare projecten) terwijl anderen vooral blijven steken in overleg, visievorming of tijdelijke experimenten. Dat verschil lijkt niet te maken te hebben met motivatie, maar met structuur, mandaat en context.

Gebrek aan opvolging & structurele borging

Alhoewel de instrumenten geliefd zijn, zit de kritiek in de resultaten. Deze worden niet duurzaam geborgd na afloop van de projecten of calls. Er wordt onvoldoende uit geleerd, uit gereflecteerd, en niet vastgelegd in beleid, financiering of structuur. VC realiseert tijdelijke meerwaarde, maar de institutionele verankering van resultaten blijft achter te blijven.

Geen (nog geen?) echte beleidsdoorbraken of systeemimpact

Hoewel VC door iedereen erkend wordt als motor van samenwerking, zien weinigen structurele beleidsverandering die rechtstreeks aan het netwerk te danken is. De impact zit in proces en relaties, niet in beslissingen of regelgeving. De macht om te versnellen ligt nog te veel buiten het netwerk (bij kabinetten, departementen). VC heeft legitimiteit zonder hefboom.

- “Wij hebben onze doelstelling in de regeringsverklaring gekregen.” – (privaat, binnen)
- “Je voelt waar het leeft; en waar het op routine draait.” – (publiek, binnen)
- “De CE-monitor is er, maar wordt niet gebruikt als sturing.” – (kennis, binnen)
- “Het planbureau in Nederland gebruikt onze data beter dan wijzelf.” – (kennis, binnen)
- “Iedereen doet wel wat, maar niemand weet naar welk doel.” – (publiek, binnen)
- “Het zit te hard in de afvallogica.” – (privaat, binnen)
- “De stuurgroep informeert, maar stuurt niet.” – (middenveld, binnen)

RESULTATEN

Profiel respondent en link met Vlaanderen Circulair

Imago en beeldvorming Vlaanderen Circulair

Netwerkdienststelling: kennis en evaluatie dienststellingen en rollen Vlaanderen Circulair

Differentiatie: kennis en evaluatie van het netwerk zelf

Integratie: kennis, gebruik en evaluatie van de werking/samenwerking in het netwerk

Aansturing (governance): kennis en evaluatie van de structuur, het netwerkmodel en het governance-model

Communicatie/informatie: kennis, gebruik en evaluatie van interne en externe communicatiemiddelen

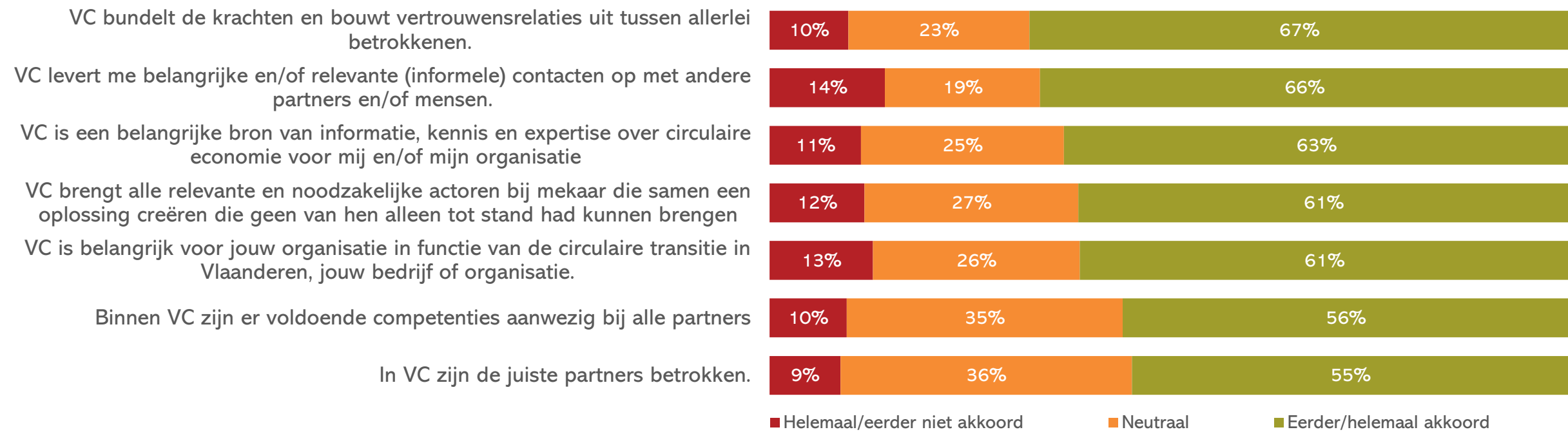
Toekomstvisies respondenten: Wensen en verwachtingen Vlaanderen Circulair

Kennis en evaluatie

Stellingen (1/2)

In welke mate ben je akkoord of niet akkoord met onderstaande stellingen over het partnerschap Vlaanderen Circulair?

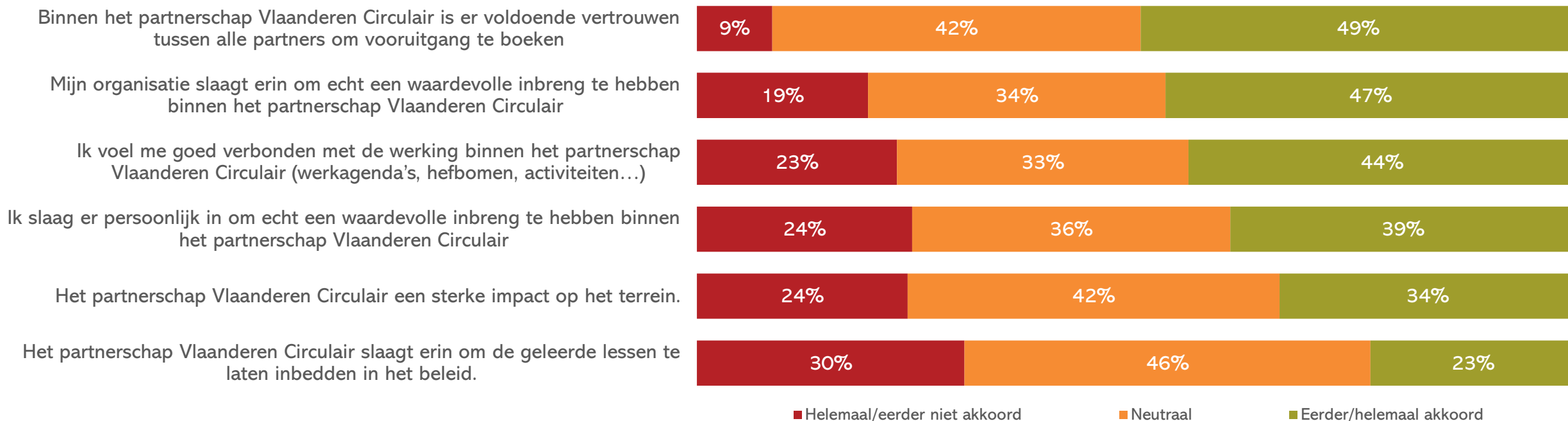
- ▲ Het partnerschap Vlaanderen Circulair vervult zijn **ecosysteemrol** en **lerend netwerk** rol in belangrijke mate.
 - ▲ Het bundelt krachten en bouwt vertrouwensrelaties uit (67%), levert belangrijke (informele) contacten op (66%) en brengt actoren bij elkaar (61%).
 - ▲ Het is een belangrijke bron van informatie en kennis (63%) en heeft de juiste competenties in huis (56%)
 - ▲ Is belangrijk voor de eigen organisatie van de deelnemer (61%)
 - ▲ De juiste partners zijn betrokken (55%)

Kennis en evaluatie

Stellingen (1/2)

In welke mate ben je akkoord of niet akkoord met onderstaande stellingen over het partnerschap Vlaanderen Circulair?

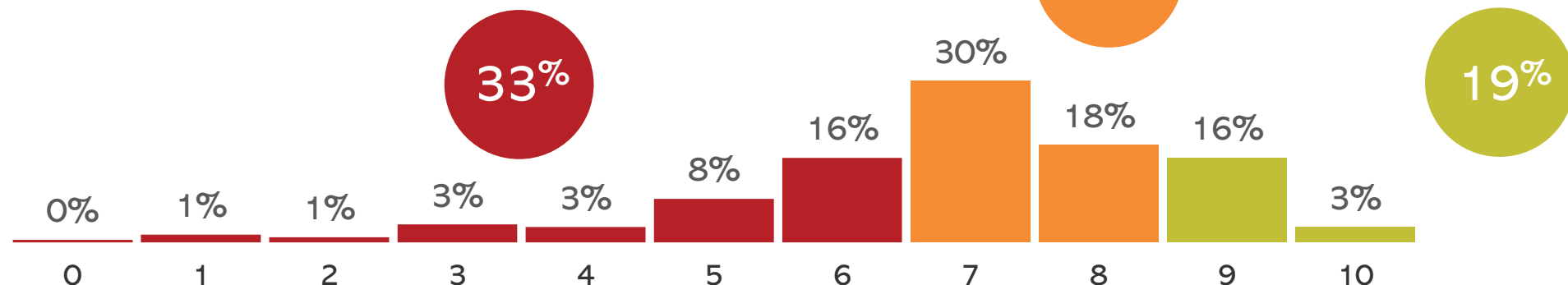
- ▲ Over andere aspecten is men meer neutraal of zelfs een stuk kritisch.
 - ▲ Voor 1 op 2 is er voldoende vertrouwen tussen de partners binnen het netwerk (49%) om vooruitgang te boeken.
 - ▲ 47% van de organisaties slagen er redelijk in om een waardevolle inbreng te hebben en ook 39% van de individuele leden geeft dit aan. Toch stijgt hier het % die aangeeft van dat eerder niet te kunnen doen al naar bijna een kwart.
- ▲ Als het gaat over de impact op het terrein en het laten inbedden in het beleid is nog maar 23% (helemaal) akkoord en is een kwart tot 30% (helemaal) niet akkoord. Dit doel wordt onvoldoende bereikt.

Evaluatie VC

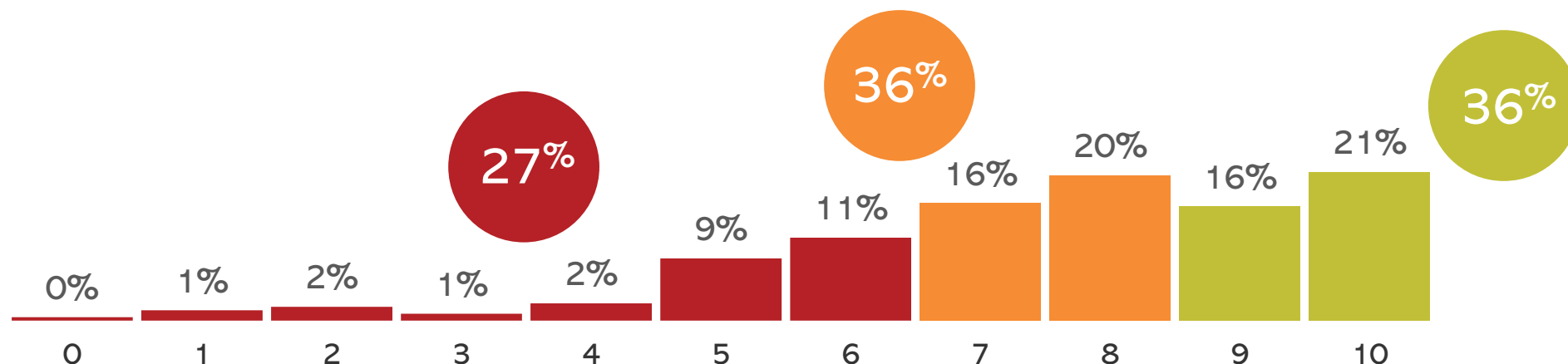
Tevredenheid

6,9

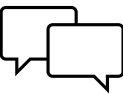

Doorverwijzen

7,5

- ▲ De deelnemers zijn tevreden over de werking van partnerschap Vlaanderen Circulair. De score van 6,9 op 10 is goed.
- ▲ Een groot aandeel van de betrokkenen (72%) zou ook anderen doorverwijzen naar het partnerschap Vlaanderen Circulair. Een score van 7,5 op 10 is goed (tot bijna zeer goed).
- ▲ Er zijn geen verschillen tussen de respondenten uit verschillende hoeken (overheid, bedrijven, kennisinstellingen...).

Zijn alle noodzakelijke partners betrokken; en wie ontbreekt of is overbodig?

- **Breed, maar niet volledig geïntegreerd**
 - Vlaanderen Circulair heeft een **ruime en representatieve** groep partners. Beleidsdiensten, bedrijven, federaties, kennisinstellingen en enkele middenveldorganisaties. Die breedte lijkt uniek.
 - Toch lijkt de **verbinding tussen kennis, beleid en uitvoering nog te zwak**. De **expertise is versnipperd** over werkagenda's, hefbomen, stuurgroep, team VC en externe partners (CAP, Ce Center, Living Labs, ...).
- **Wie ontbreekt vooral?**
 - **Brugspelers** die de transitie tussen beleid en praktijk kunnen realiseren, die kunnen schakelen tussen regelgeving en innovatie, die de vertaalslag mogelijk kunnen maken tussen idee en uitvoering... .
 - **Lokale besturen, intercommunales en kmo's** als implementatielaag voor de transitie.
 - **Sociale economie, arbeid en inclusie** (mensgerichte invalshoek) zijn structureel ondervertegenwoordigd. De sociale economie wordt niet alleen gemist qua vertegenwoordiging, maar ook qua leerstijl (meer mensgericht) en knowhow (herstellen, onderhouden, productie, ..).
- **Zijn er overbodige actoren?**
 - Niet echt; maar het netwerk **verliest energie** door overlappende structuren (verschil tussen hefboom en werkagenda's niet altijd duidelijk), te veel lagen (stuurgroep/projectgroep/trekker werkagenda) en passieve leden (niet vaak aanwezig op vergaderingen, ...).
 - Het probleem ligt niet in *wie* er zit, maar in *hoe vaak* en *in welke vorm* dezelfde spelers terugkomen.

“We missen mensen die beleid en praktijk kunnen vertalen.” – (publiek, binnen)

“Het zijn vaak dezelfde mensen, dezelfde organisaties.” – (middenveld, binnen)

“We hebben een grote paraplu, maar niet iedereen staat eronder.” – (publiek, binnen)

“Er is een risico dat circulariteit een verhaal van de middenklasse blijft. De mensen die het moeilijk hebben, zitten niet in het netwerk.” – (kennis, binnen)

“Soms lijkt het alsof iedereen overal moet bijzitten.” – (privé, binnen)

“De lokale kant van circulariteit is nog onderbelicht. Zonder steden en gemeenten gaan veel ideeën gewoon niet landen.” – (kennis, binnen)

RESULTATEN

Profiel respondent en link met Vlaanderen Circulair

Imago en beeldvorming Vlaanderen Circulair

Netwerkdienststelling: kennis en evaluatie dienststellingen en rollen Vlaanderen Circulair

Differentiatie: kennis en evaluatie van het netwerk zelf

Integratie: kennis, gebruik en evaluatie van de werking/samenwerking in het netwerk

Aansturing (governance): kennis en evaluatie van de structuur, het netwerkmodel en het governance-model

Communicatie/informatie: kennis, gebruik en evaluatie van interne en externe communicatiemiddelen

Toekomstvisies respondenten: Wensen en verwachtingen Vlaanderen Circulair

Integratie: hoe werkt Vlaanderen Circulair samen?

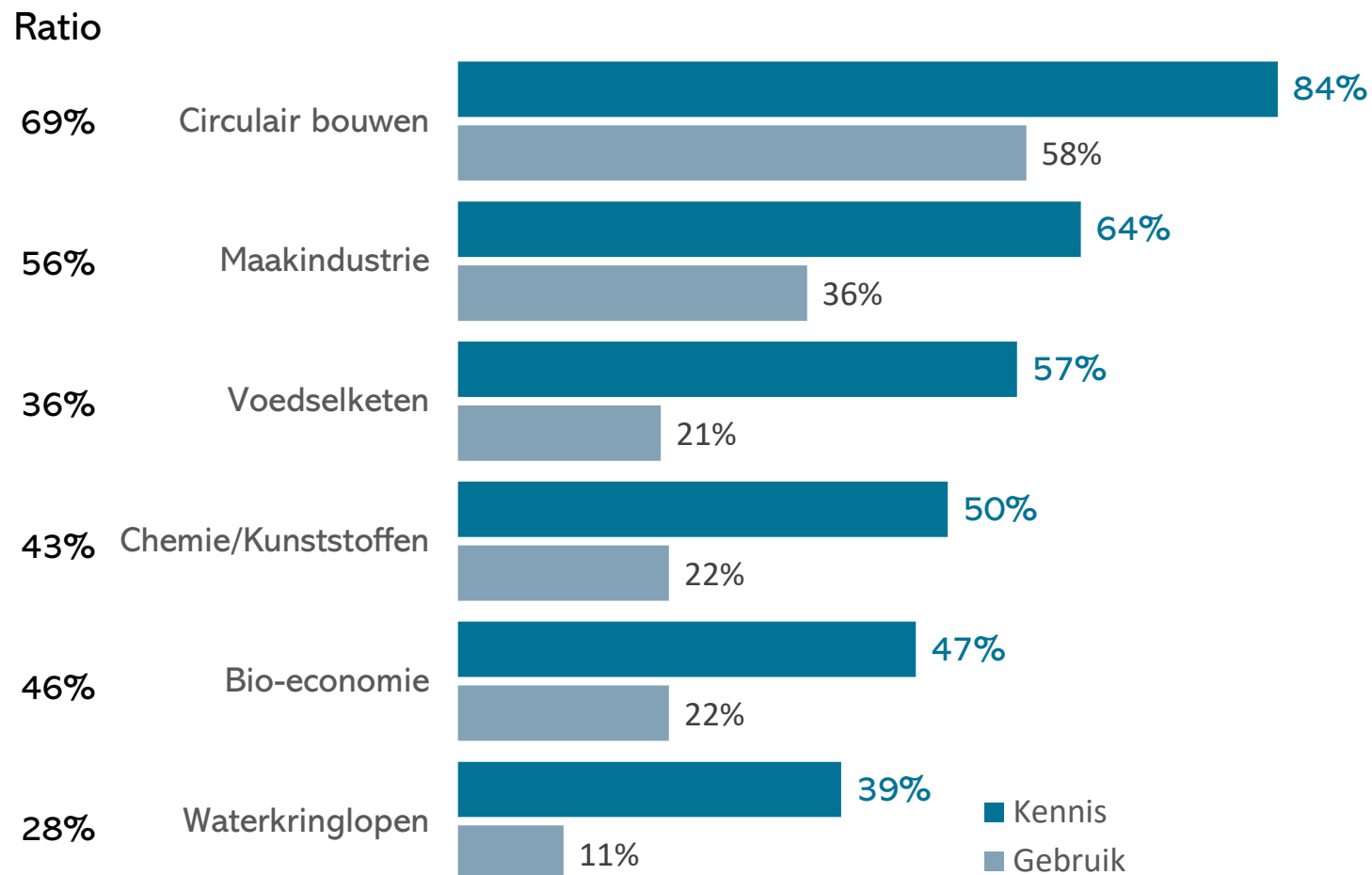
- Vlaanderen Circulair is een netwerk dat sterk verbindt *via mensen*. De samenwerking leeft, maar de kennis lijkt niet door te stromen.
- VC beschikt over sterke bouwstenen voor samenwerking, maar hun onderlinge verbinding lijkt **meer op toevallige ontmoetingen te berusten dan structureel**.
- De energie leeft in de werkagenda's en open calls; de kennis in het CE Center; de coördinatie in het team VC; maar de bruggen ertussen lijken nog te smal om tot gedeelde sturing te komen.

Aspect	Waarneming uit interviews
Werkagenda's	Motor van samenwerking, maar te versnipperd en afhankelijk van trekkers.
Hefbomen	Onvoldoende zichtbaar, weinig toegevoegde waarde voor verbinding.
CE Center	Betrouwbare kennisbron, maar weinig vertaald naar actie.
Open Calls	Sterk in vernieuwing en toegang, zwak in borging.
CAP	Energiek en praktijkgericht, maar onvoldoende structureel ingebed.
Kennisdeling	Hoog op relationeel niveau, laag op systemisch niveau.
Kennisoverdracht	Ad hoc, persoonsgebonden, zelden geborgd in processen.

Integratie

Gebruik werkagenda's

- De kennis van de werkagenda's is relatief hoog.
- Best gekende en meest gebruikte (ook in de verhouding kennis-gebruik) zijn circulair bouwen en maakindustrie.

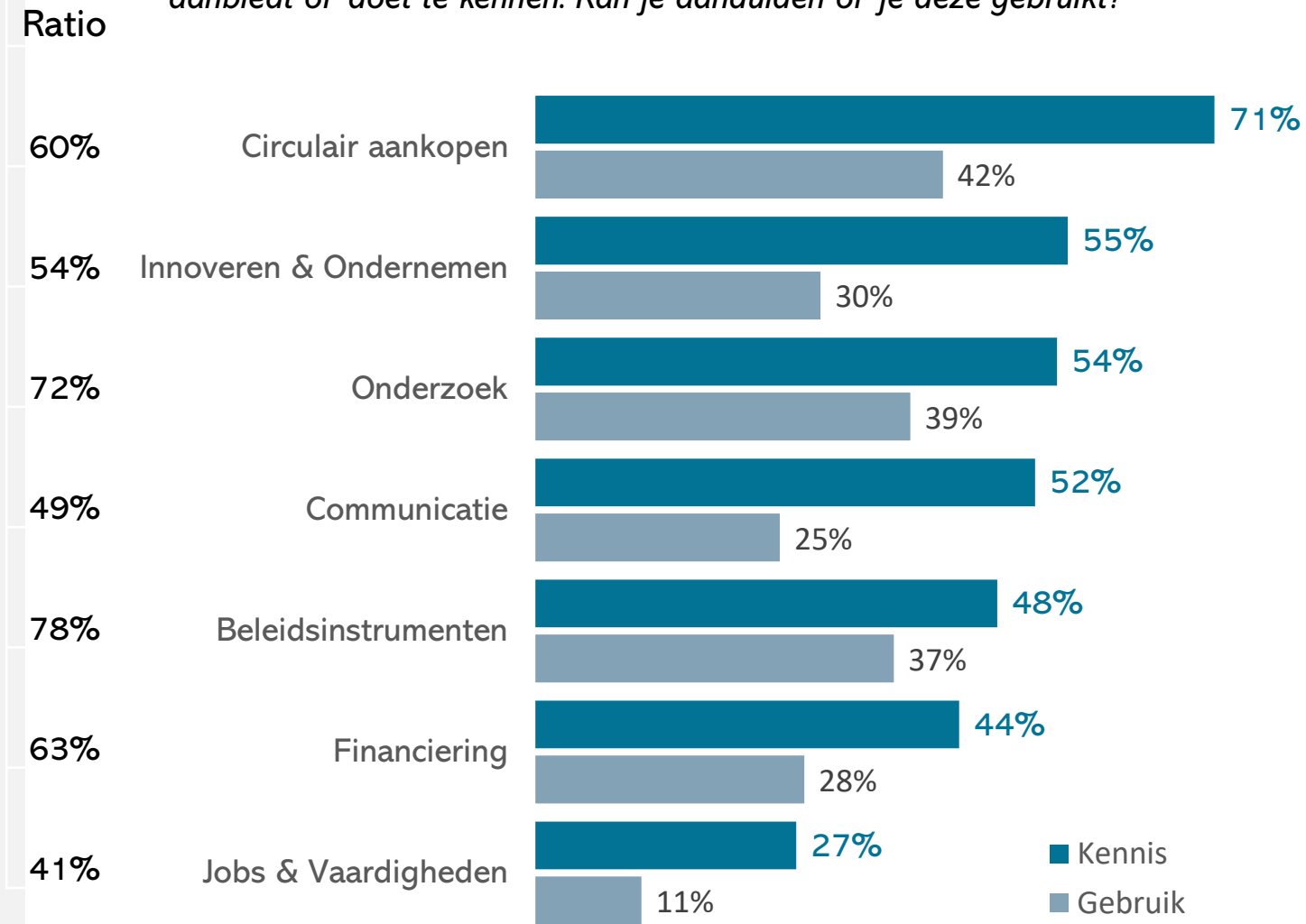

Integratie

Gebruik hefboomen

- ▲ Ook de kennis van de meeste hefboomen is relatief hoog.
- ▲ Best gekende en meest gebruikte, in de verhouding kennis-gebruik, zijn beleidsinstrumenten, onderzoek, financiering en circulair aankopen.

Hieronder zie je een aantal zaken die partnerschap Vlaanderen Circulair aanbiedt of doet. Kan je aanduiden welke je kent? Je hebt aangegeven de onderstaande zaken die het partnerschap Vlaanderen Circulair aanbiedt of doet te kennen. Kan je aanduiden of je deze gebruikt?

■ Kennis
■ Gebruik

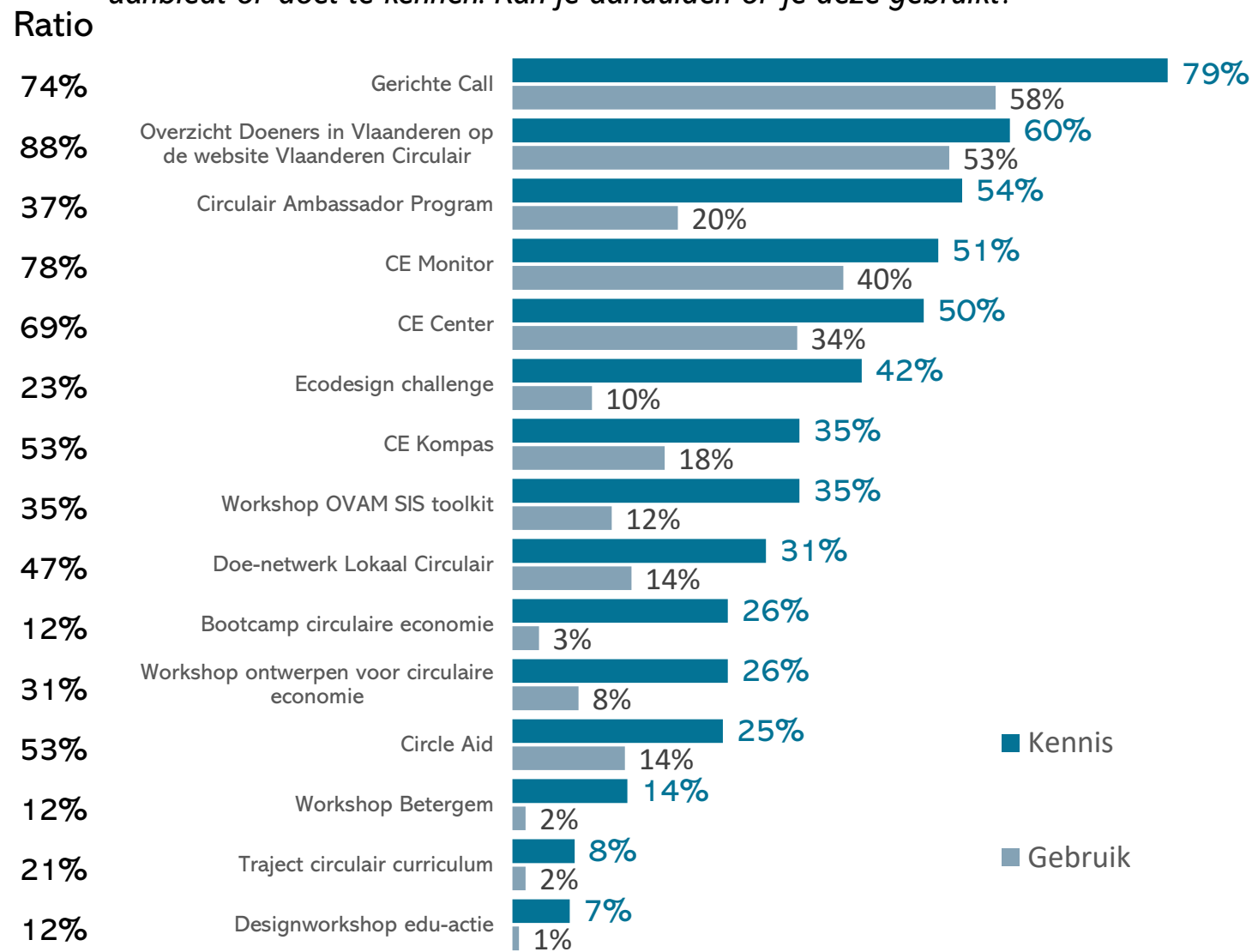

Integratie

Gebruik instrumenten

- De kennis van vele instrumenten is relatief hoog met enkele uitzonderingen.
- 3 instrumenten springen er wel bovenuit qua verhouding kennis/gebruik en dat zijn het overzicht van de doeners, de CE Monitor en de gerichte calls. Deze zijn en goed gekend en veel gebruikt.

Hieronder zie je een aantal zaken die partnerschap Vlaanderen Circulair aanbiedt of doet. Kan je aanduiden welke je kent? Je hebt aangegeven de onderstaande zaken die het partnerschap Vlaanderen Circulair aanbiedt of doet te kennen. Kan je aanduiden of je deze gebruikt?

RESULTATEN

Profiel respondent en link met Vlaanderen Circulair

Imago en beeldvorming Vlaanderen Circulair

Netwerkdienststelling: kennis en evaluatie dienststellingen en rollen Vlaanderen Circulair

Differentiatie: kennis en evaluatie van het netwerk zelf

Integratie: kennis, gebruik en evaluatie van de werking/samenwerking in het netwerk

Aansturing (governance): kennis en evaluatie van de structuur, het netwerkmodel en het governance-model

Communicatie/informatie: kennis, gebruik en evaluatie van interne en externe communicatiemiddelen

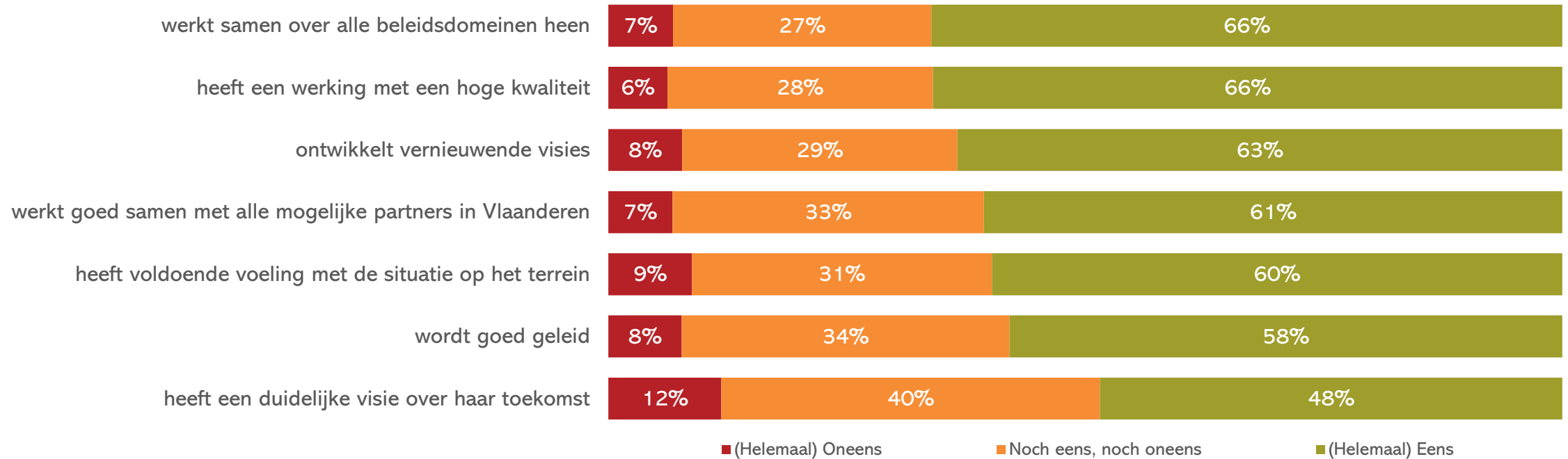
Toekomstvisies respondenten: Wensen en verwachtingen Vlaanderen Circulair

Aansturing

Stellingen (1/2)

In welke mate ben je akkoord of niet akkoord met onderstaande stellingen over het partnerschap Vlaanderen Circulair? Het partnerschap Vlaanderen Circulair...

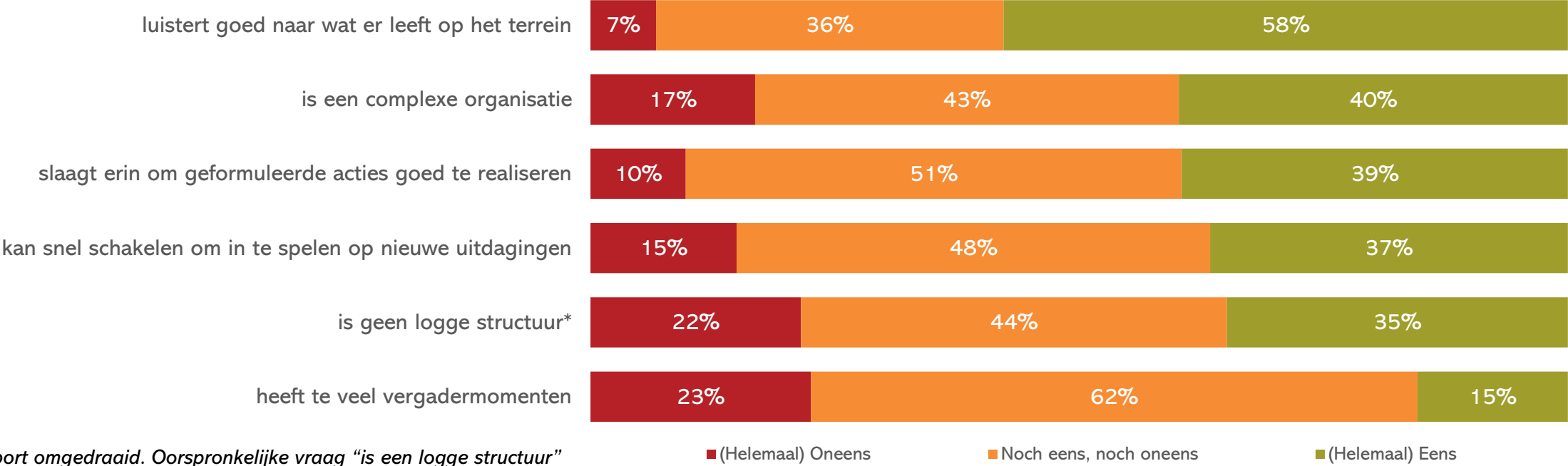
- ▲ Ook de **evaluatie van de stellingen is positief**. Er is samenwerking (over beleidsdomeinen en met alle mogelijke partners), een werking van hoge kwaliteit, er worden vernieuwende visies ontwikkeld, er is voeling met het terrein en het wordt goed geleid (allemaal goede scores van 58% tot 66% (helemaal) eens).
- ▲ Enkel over de duidelijke **eigen toekomstvisie van het partnerschap Vlaanderen Circulair zelf is iets minder gedragenheid**: 1 op 2 is van oordeel dat er een duidelijke toekomstvisie is, maar 40% is neutraal en 12% niet akkoord.

Aansturing

Stellingen (2/2)

In welke mate ben je akkoord of niet akkoord met onderstaande stellingen over het partnerschap Vlaanderen Circulair? Het partnerschap Vlaanderen Circulair...

- ▲ Het partnerschap Vlaanderen Circulair luistert goed naar wat er leeft op het terrein (58%).
- ▲ Het partnerschap Vlaanderen Circulair is voor velen een **complexe organisatie** (40%) en eerder **te log** (22% wel 35% niet). Over het aantal vergadermomenten is men van oordeel dat het te veel is (23%) of is men neutraal (62%).

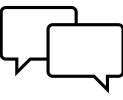
Overzicht van rollen en organen: evaluatie in termen van effectiviteit & efficiëntie

Stuurgroep	Bureau	Voorzitter (de functie)	Transitiemanager (de functie)	Team Vlaanderen Circulair
Borgt legitimiteit, maar stuurt niet	Waardevolle filter, maar vrijwel onzichtbaar	Sterk extern, beperkt intern	Cruciale spil, maar te persoonsgebonden	Motor van uitvoering en communicatie
Groot, divers en vooral informerend; weinig besluitvormingskracht/sturend. Legitimiteit is sterk, maar richting ontstaat elders (bij werkagenda's & trekkers). Samenstelling mist evenwicht → sommige domeinen oververtegenwoordigd, anderen ondervertegenwoordigd.	Weinig mensen weten dat het bestaat; functioneert als nuttige voorbereiding. Mist formeel mandaat en doorwerking tussen agenda's ↔ stuurgroep. Kan meer mandaat krijgen om prioriteiten te filteren en afstemming te organiseren. Voorkomt overbelasting van de voorzitter , maar kan beter zichtbaar en gekoppeld zijn aan het transitieteam.	Geeft profiel, verbindt domeinen en vertegenwoordigt VC geloofwaardig. Intern geremd door het ontbreken van een expliciet, transversaal mandaat. <i>“De stem van Vlaanderen Circulair wordt gehoord, maar niet altijd vertaald.”</i> – kennis, binnen	Hoog vertrouwen, hoge relationele efficiëntie, verbindt strategie ↔ praktijk ↔ beleid. Kwetsbaar omdat te veel functionaliteit op één persoon rust; nood aan team & borging.	Professioneel, gedreven, sterk zichtbaar; het gezicht van de transitie. Wordt door sommige gelinkt aan team OVAM. Team VC kan/mag meer brede rol en brugfunctie opnemen tussen agenda's, kennis en beleid. Rol van synergie en vertaling van missie versterken
“We komen maar vier keer per jaar samen, dus wat kan je echt beslissen?” – (publiek, binnen)	“Het bureau is goed – anders moet de voorzitter alles doen.” – privaat, binnen)	“De voorzitter geeft legitimiteit: iemand die boven het beleid uitstijgt.” – (publiek, binnen)	“Het zijn de mensen, niet de structuren, die dingen doen bewegen, maar dat mag niet zo blijven.”- (kennis, binnen)	“Ze doen ongelooflijk veel, maar ze kunnen niet alles dragen.” – publiek, binnen

Samenvatting

- ▲ Legitimiteit & energie zijn hoog, maar structurele sturing en verbinding tussen lagen ontbreken.
- ▲ Rollen zijn duidelijk in intentie, maar mandaten zijn te smal, processen te informeel.

Dubbele rol en beperkt mandaat: structurele spanning binnen het netwerk

Kernprobleem

Veel vertegenwoordigers in Vlaanderen Circulair lijken **geen duidelijk mandaat** te hebben om namens hun organisatie beslissingen te nemen. Daardoor blijven ze vaker bij *informer*en in plaats van *besliss*en.

1. Mandaat stopt bij overleg (weinig beslismacht)

- Leden in stuurgroep kunnen niet altijd standpunten innemen die verder gaan dan hun organisatie.
- Aanwezigheid creëert verbinding, maar engagement kan niet doorgezet worden.

2. Dubbele loyaliteit (netwerk ↔ eigen organisatie)

- Respondenten identificeren zich inhoudelijk sterk met VC, maar worden soms door hun organisatie teruggefloten.
- Botsing tussen **collectieve ambitie van VC** en **institutionele belangen** van de werkgever.
- Dit zorgt voor rolverwarring: antenne? ambassadeur? mandataris?

3. Gevolg: lage doorzettingskracht

- Beslissingen worden **uitgesteld** of **teruggespeeld** naar de eigen organisatie.
- Mandaatonduidelijkheid zorgt voor **weinig resultaatgerichtheid**.
- Governance blijft vooral relationeel, niet strategisch-operationeel.

4. Reflectie van deelnemers

- Behoefte aan meer transparantie in rolafspraken en vertegenwoordiging.
- Vraag om mandaat **expliciter** te maken:
Wat mag ik vertegenwoordigen? Wat mag ik beslissen? Wat is mijn rol?

“Ik zit hier vooral als antenne, niet als beslisser.” – (privaat, binnen)

“We kunnen ideeën meenemen, maar ik mag niets beloven wat mijn organisatie niet goedkeurt.” – (privaat, binnen)

“Ik zit daar als believer, niet als mandataris.” – (middenveld, buiten)

“Wij vertegenwoordigen bedrijven, geen beleid. Dat maakt dat we soms meedoen aan gesprekken waarvan we weten dat we er niks over kunnen beslissen.” – (privaat, binnen)

“Je zit er met je secto rpet, maar ook met je persoonlijke overtuiging & dat botst soms.” – (privaat, binnen)

“De stuurgroep is een verzameling van mensen die allemaal terug moeten naar hun baas.” – (publiek, binnen)

“Het is een community geworden waar iedereen ja zegt, maar niemand iets toezegt.” – (kennis, binnen)

RESULTATEN

Profiel respondent en link met Vlaanderen Circulair

Imago en beeldvorming Vlaanderen Circulair

Netwerkdienststelling: kennis en evaluatie dienststellingen en rollen Vlaanderen Circulair

Differentiatie: kennis en evaluatie van het netwerk zelf

Integratie: kennis, gebruik en evaluatie van de werking/samenwerking in het netwerk

Aansturing (governance): kennis en evaluatie van de structuur, het netwerkmodel en het governance-model

Communicatie/informatie: kennis, gebruik en evaluatie van interne en externe communicatiemiddelen

Toekomstvisies respondenten: Wensen en verwachtingen Vlaanderen Circulair

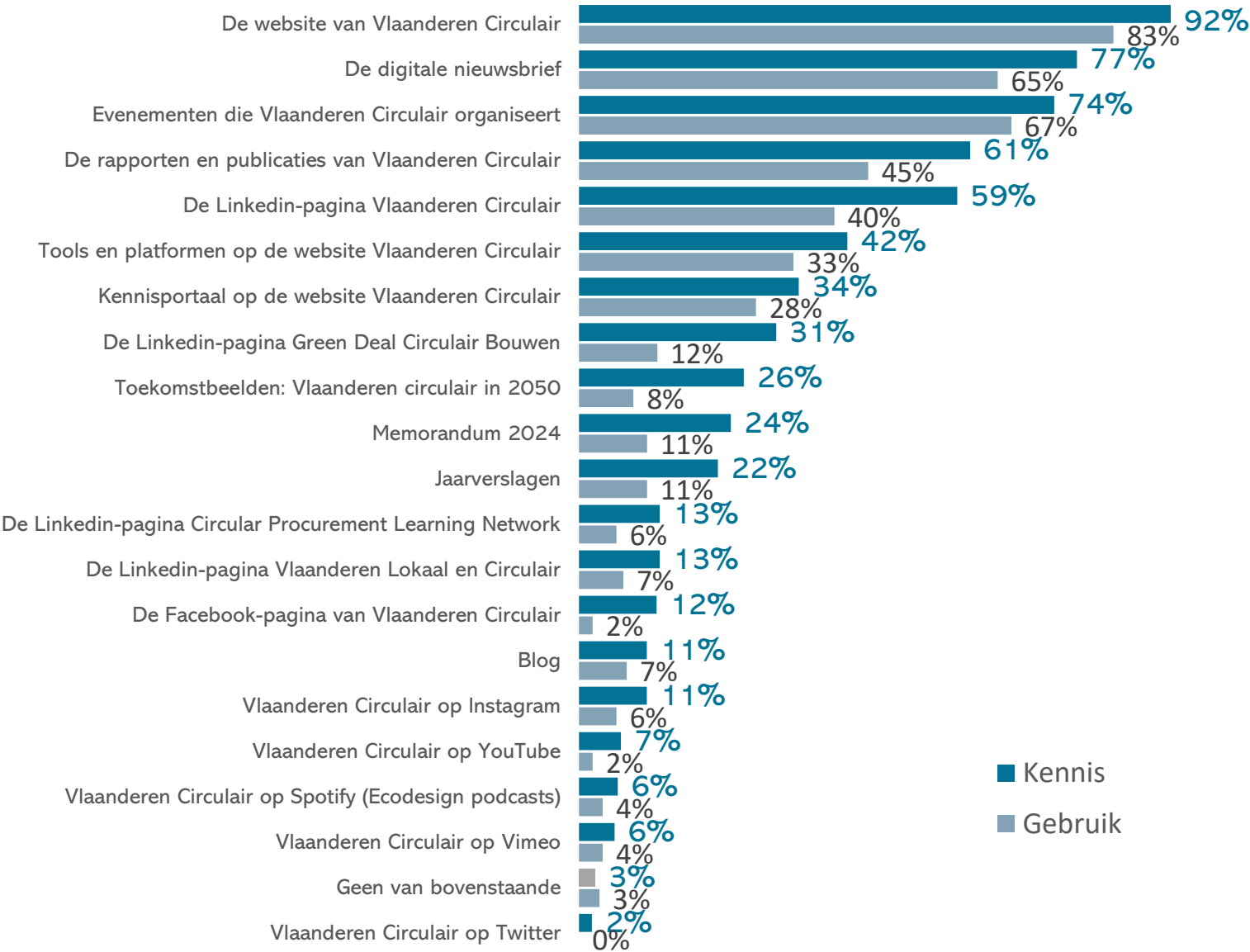

Communicatie/Informatie

Kennis informatiekanalen

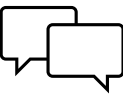
- De digitale communicatie en de netwerkevenementen zijn zeer gekend en kennen vaak ook een zeer hoog gebruik.
- Ook de werkinstrumenten (rapporten, tools en platformen en de kennisportaal) scoren erg goed.

Welke van de onderstaande informatiekanalen van partnerschap Vlaanderen Circulair ken je?

Kennis
Gebruik

Overkoepelende conclusie inzet communicatie

Intern

Vlaanderen Circulair communiceert **levendig maar gefragmenteerd**.
De informele lijnen zijn **sneller en effectiever** dan de formele overlegstructuren.
Communicatie berust op **vertrouwen en persoonlijke relaties**, maar kennisoverdracht blijft **niet geborgd**.

Extern

Het netwerk heeft een **sterk imago en herkenbare stem**.
De communicatie straalt **vertrouwen en expertise** uit, maar de **transparantie van processen en duidelijkheid over participatie** kan beter. De manier waarop processen georganiseerd worden (wie wordt uitgenodigd, hoe keuzes gemaakt worden, hoe terugkoppeling gebeurt) lijkt niet altijd zo transparant/duidelijk te zijn.

■ Kort samengevat:

Vlaanderen Circulair is **sterk in verbinding en symbolische communicatie**, maar heeft nood aan **meer gestructureerde kennisdeling intern en duidelijkere participatieprocessen (van netwerkpartners/ niet van burgers) extern**.

Het vertrouwen is groot, maar het gesprek moet dieper, niet alleen breder.

- “Ze zijn top in branding, maar moeilijk uit te leggen wat ze precies doen.” – (privaat, binnen)
- “Voor wie niet in de governance zit, is het niet duidelijk hoe je kunt meedoen. Je ziet het gebeuren, maar je weet niet waar je kan instappen.” – (middenveld, buiten)
- “Nee, ik ben niet echt betrokken binnen Vlaanderen Circulair, ik zit nergens in een vergadering. Ze hebben me nog niet uitgenodigd.” – (kennis, buiten)

RESULTATEN

Profiel respondent en link met Vlaanderen Circulair

Imago en beeldvorming Vlaanderen Circulair

Netwerkdienststelling: kennis en evaluatie doelstellingen en rollen Vlaanderen Circulair

Differentiatie: kennis en evaluatie van het netwerk zelf

Integratie: kennis, gebruik en evaluatie van de werking/samenwerking in het netwerk

Aansturing (governance): kennis en evaluatie van de structuur, het netwerkmodel en het governance-model

Communicatie/informatie: kennis, gebruik en evaluatie van interne en externe communicatiemiddelen

Toekomstvisies respondenten: Wensen en verwachtingen Vlaanderen Circulair

Wensen en verwachtingen t.a.v. de doelen

Algemene teneur: nood aan sterkere focus én tastbare resultaten

Veel bereikt vorige jaren maar **collectieve oproep tot focus en vernieuwing**.

In de volgende fase moet het **concreter, scherper en resultaatgerichter** worden.

Vlaanderen Circulair verliest zijn positie als het **teveel dingen tegelijk wil zijn of geen duidelijke prioriteiten maakt**.

Legitimiteit behouden

Vandaag hoog & gebaseerd op **vertrouwen, herkenbaarheid en inclusie**.

Maar **niet meer vanzelfsprekend in toekomst**. Om ze te behouden, moet het netwerk **tastbare impact tonen, beleid voeden met resultaten en duidelijk maken waarvoor het staat**.

Legitimiteit hangt in de toekomst minder af van “wie erbij hoort” en meer van “wat het oplevert”: zowel voor beleid als voor de praktijk.

Opschaling en beleidsimpact worden genoemd als belangrijke verbeterpunten: meer **doorwerking van projecten naar structureel beleid**, meer durf in advies en beleidsaanbevelingen.

De **Vlaamse overheid moet sterker leiderschap en richting tonen** binnen de circulaire transitie.

Er is nood aan **structurele en stabiele werkingsmiddelen met meer gerichte ondersteuning** voor bedrijven.

Positionering

Vlaanderen Circulair nog sterker positioneren als **hét Vlaams aanspreekpunt voor circulaire economie**.

Wensen en verwachtingen t.a.v. Vlaanderen Circulair

Nieuwe rol: van coördinator naar regisseur-light

- Veel partners verwachten dat VC iets meer sturing opneemt, maar zonder top-down te worden. Ze vragen een **lichte regierol**: iemand die prioriteiten bewaakt, die signalen ordent, en die voorkomt dat het netwerk “versnipperd uitdooft.”
 - “Er is nood aan een lichte backbone, geen nieuwe mastodont.” – **(kennis, binnen)**
 - “Een netwerk zonder ruggengraat blijft bewegen, maar nergens naartoe.” – **(privaat, binnen)**
 - “Niet meer structuur, maar meer richting.” – **(kennis, binnen)**
- Deze “regisseur-light” zou een klein, bevoegd **transitieteam** zijn, met mandaat om **agenda’s te clusteren, prioriteiten te volgen en lessen te delen.**

Blijven verbinden als samenwerkingsplatform en communitybouwer

- Tegelijk mag VC volgens velen **niet zijn openheid verliezen**. Het moet toegankelijk blijven voor nieuwe ideeën, spelers en experimenten.
 - “Hou het open, dat is onze sterkte.” – **(middenveld, buiten)**
 - “Zodra het een instelling wordt, is het dood.” – **(ondernemer, buiten)**

Samenvatting

- Partners zien Vlaanderen Circulair in de toekomst als **“een open netwerk met een dunne maar sterke ruggengraat.”**
- Een plek die **verbinding behoudt**, maar ook **richting geeft en drempels wegwerkt.**

Welke doelen zijn volgens partners cruciaal voor de volgende fase?

Respondenten zijn opvallend eensgezind over de **richting** voor de volgende fase:

- Het netwerk moet van **samen praten over circulariteit** evolueren naar **samen barrières wegnemen en implementeren**.
- De volgende fase vraagt een **meer oplossingsgericht, ketengebaseerd en uitvoeringsgericht** Vlaanderen Circulair, dat **beleidsdrempels aanpakt, outcomes meet, en resultaten zichtbaar maakt**.

De vier meest genoemde prioriteiten:

1. Van sectoren naar ketens en materialen

Gedragenheid om de **oude sectorlogica** achter zich te laten en te werken rond **waardeketens, stromen, materialen en drempels**

“De echte versnelling zit niet binnen sectoren, maar tussen sectoren.” – (publiek, binnen)

“We blijven te veel denken in afvalstromen in plaats van materiaalstromen. Wat voor de ene een afvalproduct is, is voor de andere een grondstof, maar het beleid is nog niet georganiseerd om dat mogelijk te maken.” – (kennis, buiten governance)

2. Barrier-tracking en regelgeving

Institutioneel aanspreekpunt voor regelgevende en vergunningstechnische obstakels: een soort “transitiedesk”

“We botsen op regels die niet mee geëvolueerd zijn. Iemand moet dat systematisch naar boven brengen.” – (kennis, binnen)

“De volgende frontier is vergunningen en regelgeving.” – (kennis, binnen)

3. Outcome-meting en opvolging

De CE-monitor zou meer mogen doen dan enkel rapporteren: hij moet richting geven, keuzes sturen, en opvolging mogelijk maken.

“Zitten we op koers? Dat is de vraag die we moeten kunnen beantwoorden.” – (publiek, binnen)

“We meten veel, maar sturen niet.” – (publiek, binnen)

4. Communicatie die bewijst

Communicatie moet **meer gericht zijn op bewijs en resultaten**, niet alleen verhalen en campagnes.

“Laat zien wat werkt, niet alleen wat leeft.” – (publiek, binnen)

Cases, geen slogans, dat heeft impact op de politiek én publiek.” – (privaat, binnen)

Elementen die richting toekomst meespelen

Vlaanderen Circulair als autonoom, transversaal en Europees georiënteerd transitienetwerk dat beleid, financiering en praktijk verbindt — onafhankelijk genoeg om te vernieuwen, verbonden genoeg om impact te hebben.

Waar naartoe?	Wat betekent dat concreet?
Transversaal werken	Tussen werkagenda's en beleidsdomeinen: milieu, economie, innovatie, inclusie.
Europees meespelen	Niet volgen, maar bijdragen aan EU-agenda's, fondsen en partnerschappen.
Onafhankelijk maar verbonden	Autonome werking (symbolisch “buiten OVAM”) met blijvend mandaat.

Hoe effectief worden?

Drie basisvoorwaarden voor effectiviteit

1. Mandaat en continuïteit

Partners willen dat Vlaanderen Circulair mandaat krijgt én behoudt om coördinatie op te nemen, met een klein transitieteam dat onafhankelijk maar verbonden werkt.

“Zonder ruggengraat verliezen we de continuïteit.” – (publiek, binnen)

“We moeten weten wie beslist, anders blijft alles hangen.” – (middenveld, binnen)

2. Focus en prioritering

Effectiviteit vraagt duidelijke keuzes: niet alles tegelijk, maar enkele prioritaire thema's waar Vlaanderen Circulair doorbraken kan forceren.

“Doe minder, maar beter.” – (kennis, binnen)

“We moeten stoppen met in elk debat te zitten.” – (privaat, binnen)

3. Kennisdeling en leren

Een structureel leermechanisme tussen projecten, calls, agenda's en beleid is cruciaal. De opgebouwde kennis moet systematisch worden geborgd, gedeeld en gebruikt.

“We leren veel, maar vergeten snel.” – (kennis, binnen)

“Iedereen doet wel wat, maar niemand lijkt te bundelen.” – (middenveld, buiten)

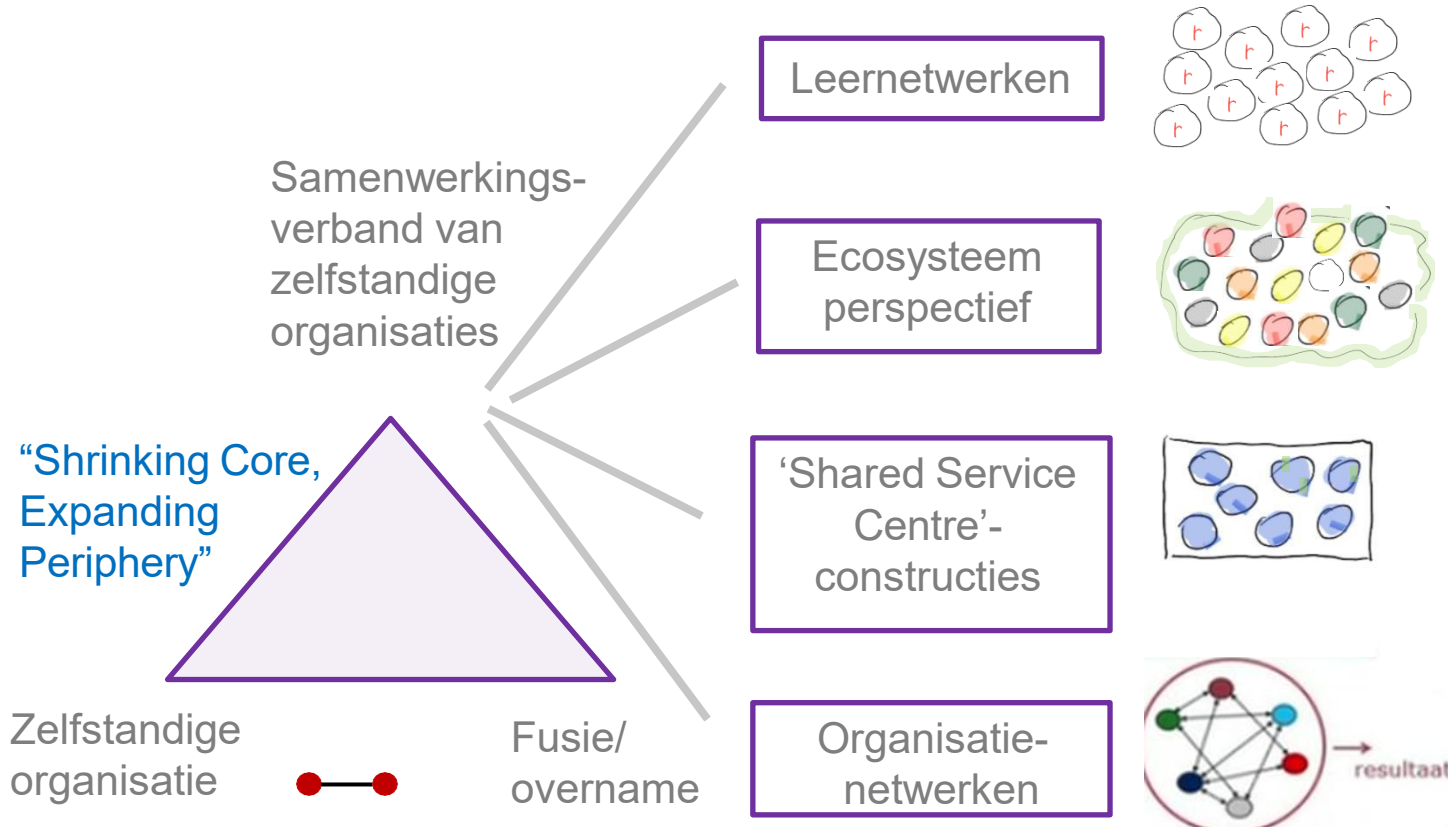
Wat moet Vlaanderen Circulair minstens blijven zijn?

- Respondenten zijn opvallend eensgezind: Vlaanderen Circulair mag **nooit een klassieke organisatie** worden.
- Het moet een **open, dynamisch en verbindend netwerk** blijven, met een **duidelijke spilfunctie** en **zichtbare maatschappelijke waarde**.
 - “Geen agentschap, geen koepel, geen lobby – een netwerk dat verbindt en versnelt.” – **(privaat, binnen)**
 - “Het moet de plek blijven waar nieuwe allianties ontstaan.” – **(kennis, binnen)**
 - “Een huis waar ideeën even landen voor ze naar buiten gaan.” – **(middenveld, buiten)**

TOEKOMSTSCENARIO'S – AANZET UIT INHOUD

THEORETISCH KADER - VORMEN VAN SAMENWERKENDE ORGANISATIES

Welke vorm past het best bij het netwerk waar je het meest actief bij betrokken bent?

WAARVOOR?

Nieuwe kennis voor deelnemers

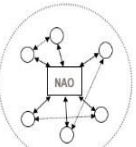
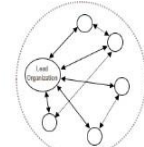
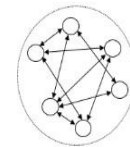
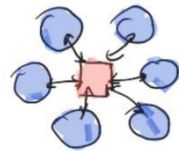
Inzicht in systeem en interdependenties

Efficiëntie

Effectiviteit (nieuwe producten)

GOVERNANCE?

VOOR EEN HAPJE & DRANKJE WORDT GEZORGD.

Elementen in de toekomstscenario's

- A. Uit de evaluatie blijkt dat er is **bereikt wat men kon bereiken** binnen deze vorm van organisatie. Om verder vooruit te gaan moeten er **concrete (sub)doelstellingen** komen. Er is een vraag van het veld om daarin te **prioriteren** i.f.v. de beperkte middelen. Dan wordt het niet zozeer “pas dit of dat aan”, maar bekijk de bestaande puzzelstukken en **bouw bewust een nieuwe structuur** uit volgens het **framework van de netwerktheorie** met **specifieke doelen/keuzes**.
- B. Er is **blijvend nood om overkoepelend te linken en te leren** (over sectoren/domeinen/ketens heen)
 - ▲ Blijvend nood aan een overkoepelend lerend netwerk (4): kennisdeling, website, databases....
 - ▲ Blijvend nood aan een overkoepelend ecosysteem (5) met als doel te fungeren als uitkijktoren, overzicht (monitoring), matchmaker, nodendetector....
- C. Er is **blijvende nood aan leren en linken op het specifiek niveau** van sectoren/domeinen/ketens, maar niet noodzakelijk o.b.v. de indeling die er nu is (werkagenda's).
 - ▲ Blijvend nood aan specifieke lerende netwerken (4) animeren: kennisdeling, website, databases....
 - ▲ Blijvend nood aan specifieke ecosystemen (5): uitkijktoren, overzicht, matchmaker, nodendetector...
- D. Maar zonder (sub)doelen is er geen echte samenwerking en is de impact van B en C eerder beperkt. Om **effectief** te zijn is er **nood aan concrete (sub)doelen** op niveau sectoren/domeinen/ketens. Dan kan er een specifiek organisatienetwerk opgezet worden (met aparte governance).
- E. Creëer een **specifiek Shared Service Center** (6) voor de circulaire economie in Vlaanderen (nodig voor B, C en D) met praktische ondersteuning en toegang tot financiering (van hefboom naar SSC).
- F. Er is nood aan beleidsverankering van de outcomes in regelgeving.

Potentiële toekomstscenario's

- ▲ Scenario 1: Vlaanderen Circulair focust enkel op overkoepelende werking in een slanke structuur.
 - ▲ Overkoepelende activiteiten inzake lerend netwerk en ecosysteemwerking over circulaire economie in Vlaanderen.
 - ▲ Andere aparte activiteiten stoppen (werkagenda's, hefboomen, kenniscentrum).
- ▲ Scenario 2: Vlaanderen Circulair focust op de algemene ondersteuning van een beperkte groep van specifieke sectoren/domeinen/ketens.
 - ▲ Beleid of bottom-up maakt keuze.
 - ▲ Die worden extra (praktisch) ondersteund om eigen lerend netwerk te vormen en het ecosysteem actief te maken.
- ▲ Scenario 3 of 4: Creëer een Shared Service Center voor de circulaire economie in Vlaanderen in het algemeen (3) of voor een beperkt aantal gekozen van specifieke sectoren/domeinen/ketens (4).
 - ▲ SSC verzorgt de adviesfunctie.
 - ▲ SSC zorgt voor specifieke financieringsmechanisme om innovatie te stimuleren en op te schalen.
- ▲ Scenario 5: het ecosysteem (bottom-up) en/of beleid (top down) formuleert (beperkt aantal) concrete (sub)doelen op niveau sectoren/domeinen/ketens om te komen tot effectiviteit en impact.
 - ▲ Per doel wordt een actief organisatienetwerk opgezet om zich te focussen op dat concreet doel.
 - ▲ Veronderstelt minimaal ook S2 voor dat doel.
 - ▲ Veronderstelt minimaal ook S4 voor dat doel
- ▲ Scenario 6: combineer scenario's

Shared Service Centre

- ▲ Stimuleren en opschalen van innovatie binnen de circulaire economie via financieringsfunctie: van zaaien tot schalen waaronder open call, living lab, green deal, VLAIO bedrijfsprojecten, brownfieldconvenant-achtige werking...
- ▲ Adviesfunctie:
 - ▲ Juridisch advies
 - ▲ Advies over circulair aankopen
 - ▲ Wetenschappelijk advies
 - ▲ Ander advies
- ▲ Praktische ondersteuning van lerend(e) netwerk(en) en ecosyste(e)m(en)
 - ▲ Afstemming, logistiek en organisatie

INDI ville

COLLECTIEF VOOR
ONDERZOEK EN
ADVIES OVER
MAATSCHAPPIJ,
POLITIEK EN MEDIA

*Anne Borgers | Sarah Degrande | An Katrien Sodermans
Colin Sanders | Wouter Samyn
Jurgen Minnebo | Jo Steyaert | Robin Lagrou Stéphanie
Busschaert | Jan Verbelen |*

